

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Scrúdú na hArdteistiméireachta, 2025

Oideachas Reiligiúnach

Gnáthleibhéal

Dé Máirt, 24 Meitheamh Tráthnóna 2:00 – 4:00

Líon Iomlán na Marcanna 320

Treoracha Ginearálta d'Iarrthóirí

Caithfidh iarrthóirí iad seo a leanas a fhreagairt –

- Ceist **amháin** as Aonad a hAon
- **Dhá** Roinn as Aonad a Dó
- Roinn **amháin** as Aonad a Trí

Ná tabhair an ceistpháipéar seo ar ais.
Ní chuirfear ar ais chuig Coimisiún na
Scrúduithe Stáit é.

Aonad a hAon

Ní mór duit páirt (a) agus páirt (b) a fhreagairt as ceann **amháin** de na trí cheist seo a leanas.

(Tá 80 marc ag gabháil le gach ceist)

Roinn A Ag Cuardach Brí agus Luachanna

(80 marc)

Ceist 1 Traidisiún an Chuardaigh Freagair (a) agus (b).

- (a) Samhlaigh go raibh Sócraitéas beo agus gur ghlac sé le cuireadh chun labhairt le do rang faoi fhíorbhrí na beatha a aimsiú.

Tabhair breac-chuntas ar smaoineamh **amháin** óna smaointeoireacht fhealsúnach a bhféadfadh Sócraitéas labhairt faoi chun cuidiú le daoine agus iad ag cuardach bhrí na beatha.

(40)

- (b) Mínigh conas a dhéanann miotas **amháin** ón ré ársa a ndearna tú staidéar air iarracht ceist a fhreagairt faoi bhrí na beatha.

(40)

Ceist 2 Cuardach na Brí sa Lá atá Inniu ann Freagair (a) agus (b).

- (a) Déan cur síos ar **dhá** shampla den chaoi ar féidir spéis sa spioradáltacht a fheiceáil i measc daoine sa lá atá inniu ann.

(40)

- (b) (i) Tabhair breac-chuntas ar dhifríocht **amháin** idir freagairtí an agnóiseachais agus an aindiachais ar cheist faoi an ann do Dhia.

(20)

- (ii) I gcás an aindiachais nó an agnóiseachais, déan cur síos ar an gcaoi a mbeadh tionchar ag an dearcadh sin ar an gcuardach a dhéanadh duine ar bhrí na beatha sa lá atá inniu ann.

(20)

Ceist 3 Coincheapa de Dhia Freagair (a) agus (b).

- (a) Tabhair breac-chuntas ar an tuiscint ar Dhia/ar dhéithe a fhaightear i miotas ársa **amháin** a bhfuil staidéar déanta agat air.

(40)

- (b) Mínigh cosúlacht agus difríocht sa tuiscint ar an bhfoilsíú diaga atá le fáil i dteagasc **dhá** cheann de na reiligiúin seo a leanas:

● An Chríostaíocht

● Ioslam

● An Giúdachas

(40)

Aonad a Dó

Ní mór duit **dhá** cheann de na trí roinn seo thíos a fhreagairt.

(Gabhann 80 marc le gach roinn)

Roinn B An Chríostaíocht: Bunús agus Leaganacha Comhaimseartha (80 marc) Freagair dhá cheann ar bith de na páirteanna (a), (b), (c).

- (a) Scrúdaigh príomhghnéithe an tsaoil Chríostaí ar leag Naomh Pól béim orthu ina chuid scríbhinní chuig ceann **amháin** de na chéad phobail Chríostaí seo:
● An Choraint	● Filipe	● Teasaloinicé	(40)
- (b) Tabhair breac-chuntas ar an bhfianaise go raibh a leithéid de dhuine agus Íosa Nazórach ann a chuirtear inár láthair i scríbhinní **beirte** díobh seo a leanas:
● Josephus	● Plinias Óg	● Naomh Pól	● Tacatas	(40)
- (c) (i) Déan cur síos ar shampla **amháin** de theagasc Íosa faoi ríocht Dé a chuir isteach ar roinnt de cheannairí reiligiúnacha Giúdacha a linne. (20)
- (ii) Mínigh an fáth ar cuireadh isteach ar na ceannairí reiligiúnacha Giúdacha mar gheall ar theagasc Íosa faoi ríocht Dé. (20)

Roinn C Reiligiúin an Domhain (80 marc) Freagair dhá cheann ar bith de na páirteanna (a), (b), (c).

- (a) Scrúdaigh an ról a bhí ag dhá cheann ar bith díobh seo a leanas i reiligiún príomhúil:
● Mana	● Seaman	● Geis	● Tótam	(40)
- (b) Tabhair breac-chuntas ar an tslí ina ndéanann baill de reiligiún **amháin** thíos comóradh ar chor mór saoil i ndeasghnáth reiligiúnach.
● An Búdachas	● An Chríostaíocht	● An Hiondúchas	● Ioslam	● An Giúdachas	(40)
- (c) Déan cur síos ar dhifríocht idir an tuiscint ar an slánú/ar an bhfuascailt atá le fáil i reiligiún amháin as Liosta A agus reiligiún amháin as Liosta B thíos.
Liosta A:	● An Chríostaíocht	● An Giúdachas		
Liosta B:	● An Búdachas	● An Hiondúchas	● Ioslam	(40)

Roinn D Cinneadh Morálta a Dhéanamh (80 marc) Freagair dhá cheann ar bith de na páirteanna (a), (b), (c).

- (a) Mínigh conas a thabharfadh ceann **amháin** de na cóid mhorálta reiligiúnacha atá sa liosta thíos treoir do dhuine agus cinneadh á dhéanamh faoi cad atá ceart agus mícheart:
● Na Deich nAitheanta	● Íosa - 'Dlí an Ghrá'	(40)
- (b) Déan cur síos ar **dhá** chéim d'fhorbairt mhorálta a bhféadfadh duine dul tríothu ar an tslí chun aibíocht mhorálta a bhaint amach. (40)
- (c) Tabhair breac-chuntas ar an tuiscint ar pheaca agus ar athmhuintearas atá le fáil i sainchreideamh Críostaí **amháin** a ndearna tú staidéar air. (40)

Aonad a Trí

Ní mór duit ceann **amháin** de na ceithre roinn thíos a fhreagairt.

(Gabhann 80 marc le gach ceist)

Roinn F Saincheisteanna Córa agus Síochána (80 marc)

Freagair páirt (a) (i) agus (ii). nó (b) (i) agus (ii).

- (a) ● An chóir mar chothrom na Féinne ● An chóir mar sheasamh ar son cearta daonna
● An chóir mar dhíoltas ● An chóir mar ghaol cóir
- (i) Déan cur síos ar a bhfuil i gceist i gceann **amháin** de na cuir chuige thuas i leith na córa. (40)
- (ii) Mínigh an phríomhláidreacht agus an phríomhlaige a bhaineann leis an gcur chuige a ndearna tú cur síos air i bpáirt F (a), (i) thuas. (40)
- nó
- (b) (i) 'Tarlaíonn foréigean struchtúrach nuair a bhíonn dlíthe agus/nó córais na sochaí éagórach agus nuair a dhéanann siad dochar do dhaoine.'
Tabhair breac-chuntas ar shampla **amháin** d'fhoréigean struchtúrach a ndearna tú staidéar air. (40)
- (ii) ● Neamhfhoréigean mar agóid ● Neamhfhoréigean mar stíl mhaireachtála
Mínigh conas a d'fhéadfadh ceann **amháin** de na cineálacha neamhfhoréigin thuas a bheith ina fhreagairt éifeachtach ar shampla d'fhoréigean struchtúrach. (40)

Roinn G Adhradh, Urnaí agus Deasghnáth (80 marc)

Freagair páirt (a) (i) agus (ii). nó (b) (i) agus (ii).

- (a) (i) Tabhair breac-chuntas ar an gcaoi ar athraigh ceann **amháin** de na traidisiúin rinnfheithimh seo a leanas le himeacht ama.
● An díthreabh ● An oilithreacht ● Poustinia ● Cúrsa spioradálta (40)
- (ii) Mínigh an fáth a mbíonn tóir ag daoine sa lá atá inniu ann ar **dhá** cheann ar bith de na traidisiúin rinnfheithimh i bpáirt G (a), (i) thuas. (40)
- nó
- (b) (i) Déan cur síos ar dheasghnáth a úsáidtear in adhradh a léiríonn go bhfuil lá nó séasúr naofa i gceann **amháin** de na reiligiúin seo a leanas:
● An Búdachas ● An Chríostaíocht ● An Hiondúchas ● Ioslam ● An Giúdachas (40)
- (ii) Mínigh an chúis a bhfuil an t-adhradh, ina ndéantar lá nó séasúr a chomóradh mar lá nó séasúr naofa a ndearna tú cur síos air i bpáirt G (b), (i) thuas, tábhachtach do dhaoine a bhfuil a gcreideamh á thabhairt i gcrích i saol an lae inniu. (40)

Freagair páirt (a) (i) agus (ii). nó (b) (i) agus (ii).

(a) (i) Déan cur síos ar shlí **amháin** a léirítear i bhfionnachtain seandálaíochta a aimsíodh in Éirinn fianaise ar chreideamh reiligiúnach Réamh-Chríostaí. (40)

(ii) Tabhair breac-chuntas ar shampla **amháin** de chleachtas Réamh-Chríostaí a rinne Críostaithe in Éirinn a oiriúnú thart ar aimsir Phádraig Naofa. (40)

nó

(b) (i) Tabhair breac-chuntas ar phríomhghné **amháin** de phatrún an chleachtais reiligiúnaigh atá le fáil in Éirinn sa lá atá inniu ann. (40)

(ii) Sainaithin cosúlacht agus difríocht idir patrún an chleachtais reiligiúnaigh in Éirinn sa lá atá inniu ann agus patrún an chleachtais reiligiúnaigh atá le fáil in áit éigin eile san Eoraip sa lá atá inniu ann. (40)

Freagair páirt (a) (i) agus (ii). nó (b) (i) agus (ii).

(a) (i) Tabhair breac-chuntas ar scéal chruthú na cruinne/an domhain nádúrtha atá bainteach le ceann **amháin** de na reiligiúin seo a leanas:

● An Búdachas ● An Chríostaíocht ● An Hiondúchas ● Ioslam ● An Giúdachas (40)

(ii) Mínigh **dhá** shlí a raibh tionchar ag smaointe Descartes ar an ngaol idir an reiligiún agus an eolaíocht. (40)

nó

(b) (i) Tabhair breac-chuntas ar an gcaoi a bhféadfadh an teachtaireacht i scéal faoi chruthú na cruinne/an domhain nádúrtha ó reiligiún **amháin** atá sa liosta thíos tionchar a imirt ar bhaill an reiligiúin sin le haire a thabhairt don timpeallacht.

● An Búdachas ● An Chríostaíocht ● An Hiondúchas ● Ioslam ● An Giúdachas (40)

(ii) Mínigh **dhá** chúis ar chruthaigh teoiric éabhlóide Darwin coinbhleacht idir reiligiún agus eolaíocht. (40)

Níl aon ábhar scrúdaithe ar an leathanach seo

Níl aon ábhar scrúdaithe ar an leathanach seo

Admhálacha

Íomhánna

Íomhá ar lch 2: https://etc.usf.edu/clipart/1200/1261/socrates_2htm

Íomhá ar lch 5: https://stock.adobe.com/ie/search?k=earth+clipart+asset_id=170537083

Téacsanna:

Téacs ar lch 4: Oiriúnaithe ó Oideachas Reiligiúin Gnáthleibhéal agus Ardleibhéal na hArdteistiméarachta Treoirlínte do Mhúnteoirí © 2005 Rialtas na hÉireann ISBN 0-7557-1378-8 lch 62.

Ná tabhair an ceistpháipéar seo ar ais.
Ní chuirfear ar ais chuig Coimisiún na Scrúduithe Stáit é.

An fógra cóipchirt

D'fhéadfadh sé go bhfuil téacsanna nó íomhánna sa scrúdpháipéar seo nach é Coimisiún na Scrúduithe Stáit úinéir an chóipchirt orthu, agus d'fhéadfadh sé gur athchóiríodh iad, chun críoch an mheasúnaithe, gan cead na n-údar a fháil roimh ré. Ullmhaíodh an scrúdpháipéar seo de réir alt 53(5) den Acht Cóipchirt agus Ceart Gaolmhar, 2000. Ní údaraítear aon úsáid dá éis chun aon chríche ach amháin chun na críche a bhfuil sé beartaithe chuici. Ní ghlacann an Coimisiún aon dliteanas as sárú ar bith ar chearta tríú páirtí a eascraíonn as dáileadh nó úsáid neamhúdaraíthe an scrúdpháipéir seo.

Scrúdú na hArdteistiméireachta – Gnáthleibhéal

Oideachas Reiligiúnach

Dé Máirt, 24 Meitheamh

Tráthnóna 2:00 – 4:00